

Зміст

Передмова	6
<i>Т.О. Крючко</i>	
Фізичний і нервово-психічний розвиток дітей	7
Новонароджена дитина.....	8
Оцінювання фізичного розвитку дитини.....	11
Психомоторний розвиток дитини.....	22
Методика клінічного обстеження дітей	25
<i>Особливості обстеження дітей різного віку</i>	25
<i>Особливості загального огляду новонароджених</i>	28
<i>Фізикальні методи обстеження</i>	29
Аспекти етики та деонтології в педіатрії	31
Питання для самопідготовки.....	32
Тестові завдання	33
Ситуаційні задачі.....	35
<i>Т.О. Крючко, І.М. Несіна</i>	
Вигодовування та харчування здорових дітей	36
Грудне вигодовування	37
Штучне вигодовування.....	42
Змішане вигодовування	43
Вигодовування та харчування дитини віком 6–12 місяців.....	43
Харчування дитини у віці від 12 до 36 місяців.....	46
Хронічні розлади травлення у дітей раннього віку	47
<i>Гіпотрофія (білково-енергетична недостатність)</i>	48
<i>Рахіт</i>	50
<i>Спазмофілія</i>	54
Питання для самопідготовки.....	58
Тестові завдання	58
Ситуаційні задачі.....	61
<i>О.Є. Абатуров, О.М. Герасименко</i>	
Захворювання респіраторного тракту, травної та сечової системи у дітей	62
Захворювання респіраторного тракту	62
<i>Анатомо-фізіологічні особливості дихальної системи у дітей</i>	62
<i>Гострі респіраторні вірусні інфекції</i>	63

<i>Бронхіт</i>	68
<i>Пневмонія</i>	74
Захворювання травної системи	80
<i>Анатомо-фізіологічні особливості травної системи у дітей</i>	80
Функціональні гастроінтестинальні розлади у дітей	
<i>раннього віку</i>	80
<i>Гастроєзофагальна рефлюксна хвороба</i>	83
<i>Хронічний гастрит/гастродуоденіт</i>	85
<i>Виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки</i>	88
<i>Хронічний гепатит</i>	94
Захворювання сечової системи	97
<i>Анатомо-фізіологічні особливості сечової системи у дітей</i>	97
<i>Пієлонефрит</i>	99
<i>Гломерулонефрит</i>	103
<i>Питання для самоконтролю</i>	107
<i>Тестові завдання</i>	107
<i>Ситуаційні задачі</i>	110

О.Є. Абатуров, О.О. Агафонова

Захворювання серцево-судинної системи

і геморагічні діатези у дітей	112
Захворювання серцево-судинної системи	112
<i>Анатомо-фізіологічні особливості серцево-судинної системи</i>	112
<i>Неревматичний кардит</i>	113
<i>Гостра ревматична лихоманка</i>	118
<i>Вроджені вади серця</i>	122
<i>Гостра серцева недостатність</i>	125
<i>Гостра судинна недостатність</i>	127
Геморагічні захворювання	129
<i>Особливості гемопоєзу та системи гемокоагуляції у дітей</i>	129
Геморагічні діатези	131
<i>Гемофілія</i>	132
<i>Ідіопатична тромбоцитопенічна пурпура</i>	136
<i>Геморагічний васкуліт</i>	138
<i>Питання для самопідготовки</i>	141
<i>Тестові завдання</i>	141
<i>Ситуаційні задачі</i>	144

Т.О. Крючко, Т.В. Кушнерева

Інфекційні захворювання дитячого віку.

Імунопрофілактика дитячих інфекційних захворювань	145
--	-----

Інфекційні захворювання з синдромом екзантеми у дітей	145
<i>Кір</i>	151
<i>Краснуха</i>	153
<i>Вітряна віспа</i>	155
<i>Скарлатина</i>	157
Епідемічний паротит	160
Кашлюк	162
Дифтерія	165
ВІЛ-інфекція	171
Вакцинопрофілактика інфекційних захворювань	175
Питання для самопідготовки	176
Тестові завдання	177
Ситуаційні задачі	180
 <i>О.Є. Абатуров</i>	
Теми для самостійного вивчення	181
Синдром кишкового токсикозу з ексикозом у дітей	181
Вітаміни та їх значення для розвитку дитини.	
Семіотика гіпо- та гіпервітамінозів у дітей	187
<i>Питання для самопідготовки</i>	192
<i>Тестові завдання</i>	192
<i>Ситуаційні задачі</i>	195
Еталони правильних відповідей на тестові завдання та задачі	196
Використана література	200
Предметний покажчик	204
Список використаних скорочень	206

ПЕРЕДМОВА

Педіатрія – наука, що постійно розвивається і в умовах сьогодення потребує постійного пошуку нових методів профілактики, діагностики та лікування дитячих захворювань. Серед важливих завдань вітчизняної системи охорони здоров'я – належний рівень надання медичної допомоги населенню, який, у першу чергу, залежить від кваліфікації кадрів. Фахівець, залучений до надання медичної допомоги дітям, повинен мати досконале почуття соціальної відповідальності, задовольняти потреби дитини бути здоровою й отримувати кваліфіковану допомогу від народження до юнацького віку. Діти є надзвичайно чутливими, мають вразливу психіку і по-особливому реагують на вплив численних зовнішніх факторів, саме тому важливим є формування у лікаря таких якостей, як чуйність, співчуття, любов і повага до пацієнта, високий професіоналізм і постійна потреба у самовдосконаленні.

Педіатрія є нормативною навчальною дисципліною, яку викладають в усіх вищих медичних навчальних закладах з метою забезпечення професійної підготовки фахівців, зокрема і за спеціальністю «Стоматологія». Попередній підручник з педіатрії для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України написано більше 20 років тому. За цей час змінилися навчальна програма, принципи, обсяг протокольного обстеження і лікування найбільш поширених соматичних та інфекційних захворювань дитячого віку.

Створення національного підручника мало на меті забезпечити майбутніх фахівців стоматологічної галузі навчальною літературою, що висвітлює сучасні питання фізіології та патології дитячого віку згідно з обсягом, передбаченим програмою підготовки.

ФІЗИЧНИЙ І НЕРВОВО-ПСИХІЧНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ

Процес фізичного і нервово-психічного розвитку дитини характеризується змінами основних параметрів: маси тіла, зросту, окружності голови та грудної клітки, а також сили, здатності контролювати великі та малі м'язи, становленням мовлення та мислення, соціалізацією і формуванням особистості. В період дитинства накопичується запас знань про довкілля, формується моторика; дитина вчить мову, якою належить спілкуватися і думати; розвивається саморегуляція емоцій, поведінка і стратегія виживання для успішних міжособистісних відносин. Розвиток дитини характеризується функціональним дозріванням органів і систем, набуттям навичок і функцій, а також процесом адаптації до стресових чинників.

Фізичний розвиток кожної дитини та дитячої популяції в цілому визначається генетичними факторами, соціально-гігієнічними умовами життя і є показником якості медичного забезпечення системи охорони здоров'я. Відхилення у фізичному розвитку пов'язані з генетичними факторами, станом харчування, хронічними хворобами, руховою активністю, кліматом, місцем проживання та іншими впливами зовнішнього середовища. В клінічній педіатрії під терміном «фізичний розвиток» розуміють динамічний процес росту (збільшення довжини і маси тіла, розвиток окремих його частин тощо) і біологічного дозрівання дитини в різні періоди дитинства. Темпи фізичного розвитку на кожному етапі онтогенезу залежать від індивідуальних особливостей, соціальних факторів, регіону проживання та ін.

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) визначає фізичний розвиток дитини як сумарний індикатор стану здоров'я окремої дитини та популяції, а показники фізичного розвитку дітей раннього віку – як критерій оцінки соціально-економічного розвитку окремого регіону, країни. Моніторинг фізичного розвитку дітей раннього віку ВООЗ вважає одним із найефективніших заходів щодо зниження рівня смертності та захворюваності дітей.

У практиці лікаря важливо поряд із вивченням індивідуальних особливостей сформувати диференційований підхід до дитини відповідно до її віку. Кожний віковий період характеризується певними анатомо-фізіологічними особливостями, виходячи з яких варто вирішувати питання організації харчування, догляду, виховання,